

הַגְּדָה

Haggadah

נֶשֶׁלֶפֶסַח

for the Second Passover

הַנְּשִׁנִי

בְּעֶרְבַּי"ד בְּאִיר

on the evening before the 14th of Iyyar

ע"י יצחק הראל ב' אברהם מאיר הכהן ויעל

by Isaac Gantwerk Mayer

בְּשָׁנָת

וְנִקְוָמָה וְנִשְׁלַח בֵּית־אֵל...

וְאֶעֱשֶׂה־שָׁם מִזְבֵּחַ

...לְאֵל הַעֲנָה אֶתִּי בַיּוֹם צָרָתִי וַיְהִי עֲמֹדֵי בַהֲרֹף אֲשֶׁר הִלְכָתִי:

in the year 5779

הַגָּדָה שֶׁלִּפְסַח הַשָּׁנִי

בְּעֶרְב יוֹם י"ד בְּאֵיָר

קְעֵרַת פְּסַח שָׁנִי

- מְרֹר (חֲסֵה רוּמִית)
- כֶּרֶפֶס (תְּפוּחַ אֲדָמָה מִבְּשָׁל)
- חֲרוֹסֶת (אֶגְזִים וְדָבָשׁ)
- תְּבִשְׁיָלִין (סֶלֶק אָדָם קָלוּי וְסֶלֶק לֶבָן קָלוּי)
- מִצָּה אַחַת (וּמוֹטֵב שְׁנוֹתֶרֶת מִן הַפְּסַח)

קִדְשׁ

מוֹזְגִים כּוֹס רֵאשׁוֹן, רֵק שְׁלִינּוֹ אָדָם: הַפְּצָה מִכֶּסֶה: מְרִים כּוֹס רֵאשׁוֹן אוֹמְרִי:

סְבִרִי! בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרֵי הַגֶּפֶן:

(בְּמוֹצָאֵי שַׁבַּת עוֹשִׂים אֶת־הַהִבְדָּלָה כְּאוֹ):

שׁוֹתִים בְּהַסְבָּה וְאֵינָם מְבָרְכִים בְּרַכָּה אַחֲרוֹנָה:

וְרַחֵץ

נוֹטְלִים אֶת הַיַּדִּים וְאוֹיֹן מְבָרְכִים:

כֶּרֶפֶס

מִפְּלָחִים אֶת תְּפוּחַ הָאֲדָמָה וְזוּרִים עָלָיו מֶלַח:

גוֹרְפִים מִפִּנּוֹ אֶת הַבָּשָׂר וּמְחַלְקִים אוֹתוֹ מִסְבִּיב לְשִׁלְחוֹ, וְאוֹמְרִים:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרֵי הָאֲדָמָה:

וְאוֹכְלִים:

Haggadah for *Pesah Shenit*

on the Evening of the 14th of Iyar

Seder Plate for *Pesah Shenit*

- *Maror* (romaine lettuce)
- *Karpas* (boiled potato)
- *Haroset* (nuts and honey)
- *Tavshilin* (roasted red beet and roasted white beet)
- One *matza* (preferably leftover from *Pesach*)

Kadesh – Sanctification

Pour the first cup, solely of red wine. The matza is covered. Raise the first cup and say:

Attention!

Blessed are You, CAUSE our God,
Sovereign of Eternity, Creator of the Vine-Fruit.

(And on Saturday night do Havdalah here.)

Drink reclining and do not say the blessing after.

Urhatz – First Wash

Wash hands and do not bless.

Karpas – Appetizer

Cut into the potato and sprinkle salt on it.

Scoop out the flesh and apportion it around the table, and say:

Blessed are You, CAUSE, our God,
Sovereign of Eternity, Creator of the Earth-Fruit.

And eat.

יחץ

חותך את המצה לשלוש חתיכות:

מגיד

הא לחמא עניא די אכלנא בסדרא דפסחא רבא: כל דרחיק ייתי ויקרב: כל דצריך ייתי ויפסח: השתא הקא, לשנה הבאה בארעא דישראל: השתא מסאבי, לשנה הבאה דכין:

מוזגים כוס שני, חצי שליו אדם וחצי שליו לבן: היגד אומר:

מה נשתנה בין פסח הראשון לפסח השני?

בפסח הראשון, אסור חמץ בבל יראה ובל ימצא:

ובפסח השני, מצה וחמץ עמו בבית:

בפסח הראשון, טעון הלל באכילתו:

ובפסח השני, אינו טעון הלל באכילתו:

ומה נדמה בין פסח ראשון לפסח השני?

זה וזה טעון הלל בעשייתו

וזה וזה נאכלין צלי על מצות ומרורים

וזה וזה דוחין את השבת: (כמשה פסחים ט ג)

עבדים היינו לפרעה במצרים ויוציאנו יהוה אלהינו משם ביד חזקה ובזרע נטויה: ובמדבר סיני בקשו הטמאים לעשות את פסחיהם והקדוש ברוך הוא ענה למו: ואפילו כלנו חכמים כלנו נבונים כלנו זקנים כלנו יודעים את התורה, אף על פי כן הטמאה תהיה עלינו, כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא: (קהלת ז כ)

מעשה ברבי מאיר, שבריונים היו בשכנות והיו מצערים אותו הרבה, והיה מבקש רחמים עליהם שימותו: אמרה לו ברוריא אשתו, מה דעתך? שכתוב יתמו חטאים | מן הארץ? (תהלים סיד לה) האם כתוב חוטאים? הלא חטאים כתוב! אלא בקש רחמים עליהם שיחזרו

Yaḥatz – Break

Break the matza into three pieces.

Maggid – Tell

This is the poor bread that we ate at our *seder* for the Great *Pesaḥ*. Let all who are distant come and draw near. Let all who are in need come and have *Pesaḥ*. Now we are here, next year in the Land of Israel. Now we are impure, next year pure.

Pour the second cup, half of red wine and half of white wine. The youngest says:

What distinguishes the First *Pesaḥ* from the Second *Pesaḥ*?

On the First *Pesaḥ*, it is forbidden for *ḥametz* to be seen or found.

On the Second *Pesaḥ*, *ḥametz* and *matza* are together in the house.

On the First *Pesaḥ*, saying *Hallel* is required when eating.

On the Second *Pesaḥ*, saying *Hallel* is not required when eating.

And what is similar between the First *Pesaḥ* and the Second *Pesaḥ*?

On this and on that, *Hallel* is required when performing the sacrifice.

On this and on that, we eat roast meat on *matza* with bitter herbs.

On this and on that, we override the Sabbath. (see *Mishna Pesaḥim* 9:3)

We were slaves to Pharaoh in Egypt and the CAUSE our God took us from there with a mighty hand and an outstretched arm. And in the Sinai desert the impure asked to do their *Pesaḥ*, and the Holy Blessed One answered them. And even if we were all sages, we were all cunning, we were all elders, we were all knowledgeable in the Law, even then impurity would be upon us, **for there is no person on earth so righteous that they do good and never sin** (Ecclesiastes 7:20).

A story involving Rabbi Meir. Youths were in his neighborhood and causing him much sorrow, so he asked for mercy upon them that they die. Bruria his wife said to him, "What's your reasoning? Is it that it is written **May ḥaṭa'im cease from the Earth?** (Psalms 104:35). Is it *ḥoṭ'im* (sinners)? No, it's *ḥaṭa'im* (sins)! So ask for mercy upon them that they return in repentance, **and they will no longer be wicked!**" So he asked for mercy upon them, and they returned in repentance.

(See B. Talmud, *Berakhot* 10a).

Rabba would say, the purpose of wisdom is repentance and good deeds, for a person should not read, and study, and then spur their parents or rabbi or those who are greater than them in wisdom or in students, as it is said (Psalms 111:10), **The beginning of**

בַּתְּשׁוּבָה, וְרָשָׁעִים | עוֹד אֵינָם! אִזּוּ בִקֵּשׁ רַחֲמִים עֲלֵיהֶם, וְחֲזְרוּ בַתְּשׁוּבָה:
(תְּלִמּוּד גְּבִלֵי בְּרִכּוֹת י א)

רָבָא הֵיךְ אֹמֵר, תְּכֻלִּית חֲכָמָה תְּשׁוּבָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים שְׁלֵא יְהֵא אָדָם קוֹרָא וְשׁוֹנָה וּבּוֹעֵט בְּאֲבִיו וּבְאִמּוֹ וּבְרַבּוֹ וּבְמִי שֶׁהוּא גְדוֹל מִמֶּנּוּ בְּחֲכָמָה וּבְמִנְיָן שֶׁנֶּאֱמַר (תְּהִלִּים קי"א י) יִרְאֵת חֲכָמָה | יִרְאֵת יְהוָה שְׁכָל טוֹב לְכָל-עֲשִׂיהֶם: לְעוֹשִׂים לֹא נֹאמֵר, אֶלָּא לְעוֹשִׂיהֶם – לְעוֹשִׂים לְשִׁמָּה, וְלֹא לְעוֹשִׂים שְׁלֵא לְשִׁמָּה: וְכָל הָעוֹשֶׂה שְׁלֵא לְשִׁמָּה נוֹחַ לוֹ שְׁלֵא נִבְרָא! (תְּלִמּוּד גְּבִלֵי בְּרִכּוֹת י"א א)

בְּרוּךְ הַמָּקוֹם,

בְּרוּךְ הוּא!

בְּרוּךְ שֶׁנֶּתַן תּוֹרָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל,

בְּרוּךְ הוּא!

כְּנֶגֶד אַרְבַּעַה חוּגְגִים דְּבִרָה הַתּוֹרָה: אֶחָד טָמֵא, וְאֶחָד טָהוֹר, וְאֶחָד בְּדֶרֶךְ רְחוּקָה, וְאֶחָד שֶׁחֲדַל לַעֲשׂוֹת:

• טָמֵא מָה הוּא אֹמֵר? לָמָּה נִגְרַע לְבַלְתִּי הַקָּרֵב אֶת-קִרְבָּן יְהוָה בְּמַעֲדוֹ

בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: (בְּמִצְוֵי ט ז) וְאִף אֶתְּהָ אֲמוֹר לוֹ כִּהְלָכוֹת הַפֶּסַח הַשְּׁנִי –

שָׁגַג אִו נֶאֱנַס וְלֹא עָשָׂה אֶת הָרֵאשׁוֹן, יַעֲשֶׂה אֶת הַשְּׁנִי: (מִשְׁנֵה פְּסָחִים ט א)

• טָהוֹר מָה הוּא אֹמֵר? כִּי כָל-הָעֵדָה כָּלָם קִדְּשִׁים וּבְתוֹכָם יְהוָה וּמִדּוֹעַ

תִּתְנַשְּׂאוּ עַל-קַתֵּל יְהוָה: (בְּמִצְוֵי ט ז ג) הוּא מְטַהֵר עַל רַעִיָהֶם לְהַרִים אֶת

גִּאֲוֹתוֹ: כִּי אֵין בְּפִיהוּ נִכּוֹנָה קִרְבָּם הַיּוֹת קִבְּר-פְּתוּחַ גְּרוֹנָם לְשׁוֹנָם יַחֲלִיקוּן:

(תְּהִלִּים ה י) וְאִף אֶתְּהָ הַקְּהָה אֶת לְשׁוֹנוֹ וְאֲמוֹר לוֹ, אֵל-תְּהִי צַדִּיק הַרְבֵּה

וְאֵל-תִּתְחַכֵּם יוֹתֵר לָמָּה תִּשׁוּמָם: (סִדְרַת ז ט)

• בְּדֶרֶךְ רְחוּקָה מָה הוּא אֹמֵר? וְכִי-יִרְבֶּה מִמֶּךָ הַדֶּרֶךְ כִּי לֹא תוֹכֵל שְׂאֵתוֹ

כִּי יִרְתַּק מִמֶּךָ הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה אֶל-הֵיךְ לְשׁוּם שְׁמוֹ שָׁם (דְּבָרִים י"ד כ"ד)

וְאִף אֶתְּהָ מִמְּשִׁיד לְסוּף הַפֶּסוּק וְאֲמוֹר לוֹ, כִּי יִבְרַכְךָ יְהוָה אֶל-הֵיךְ:

• שֶׁחֲדַל לַעֲשׂוֹת מָה הוּא אֹמֵר? הֲלֹא-זֶה הַדְּבָר אֲשֶׁר דִּבְרַנּוּ אֵלֶיךָ בְּמִצְרַיִם

לֵאמֹר חֲדַל מִמֶּנּוּ וְנַעֲבֹדָה אֶת-מִצְרַיִם (שְׁמוֹת י"ד י"ב) הוּא קָלַל אֶת מוֹעֲדֵי

wisdom is the fear of the CAUSE, good sense to those who do them. It does not say "to those who do," but "to those who do *them*" – meaning those who do them for their own sake, and those who do them *not* for their own sake. And those who do them *not* for their own sake, it would be better had they not been created! (B. Talmud, *Berakhot* 17a).

Blessed is the PLACE,

Blessed Be!

Blessed is the one who gave Torah to Israel,

Blessed Be!

It is as if there are four celebrants the Torah speaks about: the impure, the pure, the one on a long journey, and the one who refrains from it.

- The impure, what does he say? **Why are we restrained from offering the offering of the CAUSE in its time amid the children of Israel?** (Numbers 9:7). To which you say to him a law of the Second *Pesah* – One who unwittingly erred or was prevented and did not do the first, does the second. (Mishnah *Pesahim* 9:1).
- The pure, what does he say? **For all the congregation is all holy, and in their midst is the CAUSE, so why rise up over the community of the CAUSE?** (Numbers 16:3). He purifies himself over his friends, to increase his own pride, **for there is no sincerity on his lips, their innards are malicious, an open grave is their throat, their tongues are slippery** (Psalms 5:10). To which you blunt their tongue and say to them, **Do not be overly righteous and do not be a smart-aleck – why be destroyed?** (Ecclesiastes 7:16).
- The one on a distant journey, what does he say? **If the way is too great for you, if you cannot carry it, if the place where the CAUSE your God chooses to put the Name is too far from you...** (Psalms 5:10). To which you finish the verse and say to him, **for the Cause your God will bless you.**
- The one who refrains from it, what does he say? **Is this not what we said to you in Egypt, where we said "Let us refrain from this and work for Egypt?"** (Exodus 14:12). He has cursed the holy festival, so you curse him and say to him **To the Children of Israel say this, every man who curses his God will bear his sin.** (Leviticus 24:16).

And this is the key: **One who is pure and not on a path and refrains from doing the *Pesah*, their soul will be cut off from their people, for they did not offer an offering of the CAUSE in its time – that person will bear their sin.** (Numbers 9:13).

הקדוש, אף אתה תקלל אותו ואמר לו, ואל-בני ישראל תדבר לאמר
 איש איש כִּי-יקלל אֶל־היו ונשא חטאו: (ויקרא כד טו)
 וְזֶה הָעֵקֶר — וְהָאִישׁ אֲשֶׁר-הוּא טָהוֹר וּבְבִרְךָ לֹא-הָיָה וְחָדַל לַעֲשׂוֹת הַפֶּסַח
 וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהוּא מֵעַמּוּיָהּ כִּי וְקָרְבָן יִהְיֶה לֹא הַקָּרִיב בְּמַעַדּוֹ חֲטָאוֹ יִשָּׂא הָאִישׁ
 הַהוּא: (במצבר ט יג)

יכול אפלו מצות שלא על גופו! תלמוד לומר, ועצם לא ישברו-בו: מה
 שבירת העצם מיחד מצוה שבגופו, אף כל מצוה שבגופו: איסי בן יהודה
 אומר, יעשו אתו — במצות שבגופו הכתוב מדבר: (תלמוד בבלי פסחים צה א)
 מתחלה טמאים היו אבותינו, ועכשו קרבנו המקום לטהרתו, שנאמר —
 ומוֹלְדוֹתַיךָ בַּיּוֹם הַזֶּה הוֹלֵדֶת אֶתְךָ לֹא-כִבַּת שְׁרֵךְ וּבָמִים לֹא-רַחֲצָתָ לְמַשְׁעֵי וְהַמְלִיחַ
 לֹא הַמְלִיחַתָּ וְהַחֲתַל לֹא חֲתַלְתָּ: לֹא-חָסָה עֲלֶיךָ עֵינַי לַעֲשׂוֹת לְךָ אַחַת מֵאֵלֶּה
 לְחַמְלָה עֲלֶיךָ וְתִשְׁלַכִּי אֶל-פְּנֵי הַשָּׂדֶה בְּנֶעַל נַפְשֶׁךָ בַּיּוֹם הַלֵּדֶת אֶתְךָ: וְאָעִבֶר
 עֲלֶיךָ וְאָרְאֶךָ מִתְבוֹסֶסֶת בְּדַמֶּיךָ וְאָמַר לְךָ בְּדַמֶּיךָ חַיִּי וְאָמַר לְךָ בְּדַמֶּיךָ חַיִּי:
 (יחזקאל טז ז-ו)

ברוך שומר הבטחתו לישראל! ברוך הוא! שהקדוש ברוך הוא חשב את
 הדבר שעלינו לעשות כמו שאמר לנביא העניו מכל אדם, שנאמר (במצבר
 ט ח) עֲמַדְוֵי וְאֲשַׁמְעָה מִה־יְצוּהָ יִהְיֶה לְכֶם: והיא שעמדה לאבותינו ולנו,
 שלא דור אחד בלבד חטא ונטמא, אלא שבכל דור ודור נחטא ונטמא,
 והקדוש ברוך הוא יטהרנו ויקבלנו בתשובה:

צא ולמד מה צוה הקדוש ברוך הוא לטמאים להקריב את קרבנו הקדוש
 במועדו בתוך בני ישראל, שנאמר: (במצבר ט י) אִישׁ אִישׁ כִּי-יִהְיֶה-טָמֵא וְלִנְפֶשׁ אוֹ
 בְּדַרְךָ רַחֲקָה לְכֶם אוֹ לְדַרְתֵּיכֶם וְעָשָׂה פֶסַח לִיהוָה:

- אִישׁ אִישׁ — הרי גם זבים ומצרעים ובוועלי נדות:
- כִּי-יִהְיֶה-טָמֵא וְלִנְפֶשׁ אוֹ לְנֶפֶשׁ — זו טמאת הגוף כמה שנאמר (ויקרא ז כא) וְנֶפֶשׁ
 כִּי-תִגַּע בְּכָל-טָמֵא בְּטָמֵאת אָדָם אוֹ בְּבִהֶמַּה טָמֵאת אוֹ בְּכָל-שֶׁקֶץ טָמֵא:

One might think this involves *mitzvot* that are not about the sacrificial animal! So we are taught, **and a bone of it will not be broken**. Just as not breaking a bone is a *mitzvah* about the sacrificial animal, so too every *mitzvah* about the sacrificial animal. Isi ben Yehuda says, **They will do it** – the verse is speaking of the *mitzvot* about the sacrificial animal. (B. Talmud, *Pesahim* 95a).

From the beginning our ancestors were impure, and now the PLACE has drawn us to purity, as it is said: **And your birth, on the day you were born, none cut your cord, you were not washed in water for cleaning, you were not treated with salt, you were not swaddled with a swaddling-cloth. None turned a compassionate eye on you to do one of these things out of pity on you, you were flung into the field, deeply loathsome, on your own birthday. And I passed over you and I saw you kicking about in your blood, and I said to you, "By your blood you will live," and I said to you, "By your blood you will live."** (Ezekiel 16:4-6).

Blessed is the Guardian of the Trust of Israel! Blessed Be! For the Holy Blessed One calculated that which would be upon us to do, as said to the humblest prophet, as it is said, (Numbers 9:8), **Stand by that I may hear what the CAUSE commands you**. And this has stood for our ancestors and for us, for it was not just one generation that sinned and became impure, but rather in every generation we sin and become impure, and the Holy Blessed One purifies us and welcomes us in repentance.

Come and learn what the Holy Blessed One commanded to the impure to offer their holy offering at its time amidst the children of Israel, as it says, (Numbers 9:10), **Every person who is impure from a soul or on a long journey, for you and for your generations, shall do a *Pesah* to the CAUSE**.

- **Every person** – thus including those with emissions, lepers, or who have slept with menstruating people.
- **Who is impure from a soul** – that is impurity from a corpse, as it is said, (Leviticus 7:21) **And a soul that touches any impurity, an impurity of a person or of an impure animal, or of any impure bug**.
- **Or on a long journey** – From Modi'im and beyond, and that distance in every way, according to Rabbi Akiva. Rabbi Eliezer says, from the threshold of the Temple courtyard and beyond. Said Rabbi Yosi, thus there is a dot on *long*, to

• או בְּלִרְדָּה רְחֻקָה — מן המודיעים ולחוץ, וכמדדתה לכל רוח, דברי רבי עקיבא: רבי אליעזר אומר, מאסקפת העזרה ולחוץ: אומר רבי יוסי, לפיכך נקוד על ה' לומר, לא מפני שרחוקה ודאי, אלא מאסקפת העזרה ולחוץ: (משנה פסחים ט ב)

• לָכֶם או לְדַרְתֵיכֶם — על דור יוצאי מצרים, ועל כל הדורות אחריו:
 • וְעָשָׂה פֶסַח לִיהוָה — מלמד שמי שעושה את הפסח השני כהלכתו בזמנו, הרי הוא כעושה את הפסח הראשון כהלכתו בזמנו:

בחדש השני בארבעה עשר יום בין הערבים יעשו אתו על-מצות ומררים יאכלהו: (במצר ט יא)

• בחדש השני — הוא חדש איר, דאית בה זיוא לאילני, כמה שנאמר (מלכים א ו א) בתחדש זה הוא התחדש השני:

• בארבעה עשר יום בין הערבים — בעת שנעשה קרבן פסח שבניסו, כמה שנאמר (ויקרא כג ח) בתחדש הראשון בארבעה עשר לחדש בין הערבים פסח ליהוה:

• יעשו אתו — כמה שנאמר (שמות יב ז) כל-עדת ישראל יעשו אתו:
 • על-מצות ומררים יאכלהו — כמה שנאמר (שמות יב ח) ואכלו את-הבשר בלילה תזת צלי-אש ומצות על-מררים יאכלהו:

לא-ישאירו ממנו עד-בקר ועצם לא ישברו-בו ככל-חקת הפסח יעשו אתו: (במצר ט יב)

• לא-ישאירו ממנו עד-בקר — כמה שנאמר (שמות יב י) ולא-תותירו ממנו עד-בקר והנותר ממנו עד-בקר באש תשרפו:

• ועצם לא ישברו-בו — כמה שנאמר (שמות יב ז) בבית אחד יאכל לא-תוציא מן-הבית מן-הבשר חוצה ועצם לא תשברו-בו:

• ככל-חקת הפסח יעשו אתו — מלמד שמה קרבן פסח דוחה את השבת, אף קרבן פסח שני דוחה את השבת:

say it is not really far off per se, but from the threshold of the courtyard and beyond. (Mishnah *Pesahim* 9:2).

- **For you and for your generations** – for the generation that left Egypt, and for all generations afterward.
- **Shall do a *Pesah* to the CAUSE** – teaching that one who does the second *Pesah* according to its laws at its time is held as one who does the first *Pesah* according to its laws at its time.

In the second month, on the fourteenth day, between the evenings, they will do it; upon *matzot* and bitter herbs they will eat it. (Numbers 9:10),

- **In the second month** – this is the month of Adar, that has in it flowers of the trees, as it is said, (I Kings 6:1) **In the month of Blooming, that is the second month.**
- **On the fourteenth day, between the evenings** – at the time when the *Pesah* offering of *Nisan* is done, as it is said, (Leviticus 23:8) **In the first month, on the fourteenth of the month, between the evenings, a *Pesah* to the CAUSE.**
- **They will do it** – as it is said, (Exodus 12:37) **All the community of Israel will do it.**
- **Upon *matzot* and bitter herbs they will eat it** – as it is said, (Exodus 12:8) **And they will eat the meat that night, fire-roasted, and *matzot* and bitter herbs they will eat it.**

None of it will remain until the morning, and a bone of it will not be broken, according to all the laws of the *Pesah* they will do it. (Numbers 9:11)

- **None of it will remain until the morning** – as it is said, (Exodus 12:10) **None will be left until morning, the remained of it in the morning you will burn in fire.**
- **And a bone of it will not be broken**– as it is said, (Exodus 12:36) **In one house it will be eaten, none of the meat will go outside from the house, and you will not break a bone of it.**
- **According to all the laws of the *Pesah* they will do it** – teaching that just as the *Pesah* offering overrides the Sabbath, so too the *Pesah Sheni* offering overrides the Sabbath.

And one who is pure and not on a path and refrains from doing the *Pesah*, their soul will be cut off from their people, for they did not offer an offering of the CAUSE in its time – that person will bear their sin. (Numbers 9:13).

וְהָאִישׁ אֲשֶׁר־הוּא טָהוֹר וּבְדַרְדָּר לֹא־הָיָה וְחָדְלָה לַעֲשׂוֹת הַפְּסָח וּנְכַרְתָּהּ הַנֶּפֶשׁ
הַהוּא מִעַמּוּתָהּ כִּי וְקָרְבָן יִהְיֶה לָּא הַקָּרִיב בְּמַעַדּוֹ חֲטָאוֹ יִשָּׂא הָאִישׁ הַהוּא: (בְּמִדְבָר
ט ו יג)

- וְהָאִישׁ אֲשֶׁר־הוּא טָהוֹר — בְּבֶשֶׂר וְלֹא בַלֵּב, כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר (יִחְזָקִאל כב כו)
כַּהֲנִיָּה חֲמָסוֹ תוֹרְתִי וַיַּחֲלִלְנוּ קָדְשִׁי בֵּין־קָדְשׁ לְחָלָל לֹא הִבְדִּילֵנוּ וּבֵין־הַטָּמֵא
לְטָהוֹר לֹא הוֹדִיעֵנו וּמִשְׁבֹּתוֹתַי הֶעֱלִימוּ עֵינֵיהֶם וְאַחַל בְּתוֹכְכֶם:
- וּבְדַרְדָּר לֹא־הָיָה — כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר (תְּהִלִּים א א) אֲשֶׁר־יִהְיֶה אִישׁ אֲשֶׁר וְלֹא תִלְדֵּי
בַעֲצַת רְשָׁעִים וּבְדַרְדָּר חֲטָאִים לֹא עָמַד וּבְמוֹשֵׁב לְצִיִּים לֹא יָשָׁב:
- וְחָדְלָה לַעֲשׂוֹת הַפְּסָח — כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוֹת יד יב) תִּחְדַּל מִמֶּנּוּ וּנְעַבְדְתָה אֶת־
מִצְרַיִם כִּי טוֹב לָנוּ עֲבַד אֶת־מִצְרַיִם מִמֶּתְנֹנוּ בַּמִּדְבָּר:
- וּנְכַרְתָּהּ הַנֶּפֶשׁ הַהוּא מִעַמּוּתָהּ — מְלַמֵּד שֶׁמִּי שֶׁלֹּא מְכַבֵּד אֶת הַנֶּפֶשׁ יִפְרַת
עַל פִּי הַנֶּפֶשׁ:
- כִּי וְקָרְבָן יִהְיֶה לָּא הַקָּרִיב בְּמַעַדּוֹ — כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר (בְּמִדְבָר כח ב) צַו אֶת־בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אֶת־קָרְבְּנֵי לַחֲמִי לְאִשֵּׁי רֵיחַ נִיחֻחֵי תִשְׁמְרוּ לְהַקָּרִיב
לִי בְּמוֹעֵדּוֹ:
- חֲטָאוֹ יִשָּׂא הָאִישׁ הַהוּא — הוּא וְלֹא בְּנָיו, כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים יד כז) לֹא־
יוֹמְתוֹ אָבוֹת עַל־בָּנִים וּבָנִים לֹא־יוֹמְתוֹ עַל־אָבוֹת אִישׁ בְּחֲטָאוֹ יוֹמְתוֹ:
כְּפָתוֹב...

בְּיָמֵם הָהֵם לֹא־יֹאמְרוּ עוֹד אָבוֹת אֲכָלוּ בְּסֹר וְשָׁנִי בָנִים תִּקְהֵינָה: כִּי אִם־אִישׁ
בַּעֲוֹנוֹ יָמוּת כָּל־הָאָדָם הָאֲכָל הַבְּסֹר תִּקְהֵינָה שְׁנָיו: הַנֶּה יָמִים בָּאִים
נְאֻם־יְהוָה וְכָרְתִי אֶת־בַּיִת יִשְׂרָאֵל וְאֶת־בַּיִת יְהוּדָה בְּרִית חֲדָשָׁה: לֹא כַּבְרִית
אֲשֶׁר כָּרְתִי אֶת־אָבוֹתֶם בַּיּוֹם הַחֲזִיקִי בְיָדָם לְהוֹצִיאָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲשֶׁר־הִמָּת
הִפְּרוּ אֶת־בְּרִיתִי וְאֲנֹכִי בְּעַלְתִּי בָּם נְאֻם־יְהוָה: כִּי זֹאת הַבְּרִית אֲשֶׁר אֲכַרְתָּ אֶת־
בַּיִת יִשְׂרָאֵל אַחֲרַי הַיָּמִים הָהֵם נְאֻם־יְהוָה נִתְּתִי אֶת־תּוֹרְתִי בְּקִרְבְּכֶם וְעַל־לִבְּכֶם
אֲכַתְּבֶנָה וְהִיִּיתִי לָהֶם לְאֱלֹהִים וְהִמָּת יְהִי־לִי לְעַם: וְלֹא יִלְמְדוּ עוֹד אִישׁ אֶת־
רַעְהוֹ וְאִישׁ אֶת־אֲחִיו לְאֹמֵר דַּעוּ אֶת־יְהוָה כִּי־כּוֹלֵם יִדְעוּ אוֹתִי לְמַקְטָנִם וְעַד־
גְּדוֹלָם נְאֻם־יְהוָה כִּי אֶסְלַח לְעוֹנָם וְלִחְטָאתָם לֹא אֶזְכֹּר־עוֹד: (וַיְמַיְהוּ לֹא כט-לד)

- **And one who is pure** – physically and not spiritually, as it is said, (Ezekiel 22:26) Her priests have violated My Torah, they have profaned my Holiness, between holy and profane they do not distinguish, between impure and pure they do not teach, they have hidden their eyes to My Sabbaths, and I am profaned in their midst.
- **And not on a path** – as it is said, (Psalms 1:1) Content is the one who has not gone on the advice of the wicked, and the path of sinners not tread, and the settlements of abusers not settled.
- **And refrains from doing the *Pesah*** – as it is said, (Exodus 14:12). **Let us refrain from this and work for Egypt! For it is better for us to be slaves in Egypt than to die in the desert.**
- **Their soul will be cut off from their people** – teaching that one who does not honor the (impurity of the) soul will be cut off by the soul.
- **For they did not offer an offering of the CAUSE in its time** – as it is said, (Numbers 28:2). **Command the children of Israel and say to me, My offerings, My bread in the fire, My sweet smells, you will guard, to offer to Me in its time.**
- **That person will bear their sin** – that person and not their children, as it is said, (Deuteronomy 14:24). **Parents shall not die for their children, nor children for their parents, a person for their sin will die.**

And it is written,

In those days they will no longer say 'The father ate sour grapes and the sons' teeth are blunted.' For if a person sins, they will die; all people will eat sour grapes and their own teeth will be blunted.

Behold, days come, declares the CAUSE, and I will cut with the house of Israel and the house of Judah a renewed covenant. Not like the covenant I cut with their ancestors on the day I strengthened their hand to take them from the land of Egypt, which they broke though I betrothed them, declares the CAUSE. No, this is the covenant that I will cut with the house of Israel after these days, declares the CAUSE – I will give My Torah within them, and upon their hearts I will write it, and I will be their God, and they will be My people. No longer will a person learn from their neighbor or their brother to say "Know the CAUSE," for all of them will know me, from the least to the greatest, declares the Cause, and their sins I will no longer remember.

(Jeremiah 31:29-34).

כִּי חֶסֶד חִפְצָתִי וְלֹא־זָבַח וְדָעַת אֱלֹהִים מַעֲלֹת: (הושע ו' ו')

חֶסֶד מַעֲלֹת, וְכִמָּה מַעֲלֹת, מַעֲלֹת טוֹבוֹת, מַעֲלֹת חֶסֶד וּמַעֲלֹת אֱמֶת וּמַעֲלֹת תְּשׁוּבָה וּמַעֲלֹת סְלִיחָה וּמַעֲלֹת כְּפָרָה לְמָקוֹם עָלֵינוּ!

אֵילֹו כְּפָרַת לָנוּ בְּמַעֲשֵׂה הָעֶגְל, דִּינֹו:

אֵילֹו כְּפָרַת לָנוּ בְּעֵדוּיֹת הַמְּרַגְלִים, דִּינֹו:

אֵילֹו כְּפָרַת לָנוּ בְּעֵדַת קָרַח, דִּינֹו:

אֵילֹו כְּפָרַת לָנוּ בְּבַעַל פְּעוֹר, דִּינֹו:

אֵילֹו כְּפָרַת לָנוּ בְּפוֹנִים לְאֱלִילִים, דִּינֹו:

אֵילֹו כְּפָרַת לָנוּ בְּגִבְעַת בְּנֵי־מִן, דִּינֹו:

אֵילֹו כְּפָרַת לָנוּ בְּמַרְדּוֹת יָרָבֵעַם, דִּינֹו:

אֵילֹו כְּפָרַת לָנוּ בְּמַזְבְּחוֹת הַבָּמוֹת, דִּינֹו:

אֵילֹו כְּפָרַת לָנוּ בְּתוֹעֵבוֹת אַחָאָב, דִּינֹו:

אֵילֹו כְּפָרַת לָנוּ בְּבוֹטְחִים בְּמִצְרַיִם, דִּינֹו:

אֵילֹו כְּפָרַת לָנוּ בְּבוֹטְחִים בְּיָוֹן, דִּינֹו:

אֵילֹו כְּפָרַת לָנוּ בְּשִׁנְאֵת חֲנָם, דִּינֹו:

אֵילֹו כְּפָרַת לָנוּ בְּכָל

הַחֲטָאִים וְהָעוֹוֹנִים וְהַפְּשָׁעִים

שְׁחָטָאנוּ וְעוֹיְנוּ וּפָשַׁעְנוּ, דִּינֹו:

עַל אַחַת כְּמָה וְכְמָה מְחִילָה שְׁלִימָה וּמְכַפֶּלֶת לְמָקוֹם עָלֵינוּ! שְׁכַפְרַת לָנוּ

עַל כָּל עוֹנֵתֵינוּ: כִּי אַתָּה אֵל רַחֲמָן וְרוֹצֵה בְּתְּשׁוּבָה, אֵל רַחוּם וְתַנּוּן אֲרָךְ

אָפִים וְרַב־חֶסֶד וְאֱמֶת | נִצֵּר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשְׂא עֵזֶן וּפָשַׁע וְחֲטָאָה וְנִקְהָ

(שְׁמוֹת ל"ד ו'-ל"ז)

שְׁלוֹשָׁה דְבָרִים שׁוֹנִים בֵּין שְׁלֹחַנֵנוּ זֶה וּבֵין שְׁלַחַן פֶּסַח רֵאשׁוֹן, וְאֵלֹו הוּ: סֶלֶק,

תְּפוּחַ אֲדָמָה, מִצָּה אַחַת:

אוֹחַז הַסֶּלֶק בְּיָדוֹ וּמֵרָאָה אוֹתָהּ לְפָסְסוֹ:

• בְּמָקוֹם זְרוּעַ יֵשׁ סֶלֶק: וְלָמָּה זֶה? כִּי אָנוּ מְסַלְקִים מֵאַרְצֵנוּ וּמִבֵּית

קִדְשָׁנוּ, וְאָנוּ מֵתְּפַלְלִים שִׁיִּסְלְקוּ כָּל עוֹנֵתֵינוּ מִלְּבַבֵנוּ: וַיְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ,

For mercy I desire, not sacrifices, and knowing God over offerings. (Hosea 6:6)

Compassion over offerings, and how many degrees, degrees of good, degrees of mercy, and degrees of truth, and degrees of repentance, and degrees of forgiveness, and degrees of atonement, for the PLACE upon us!

If You had forgiven us for the Golden Calf,	<i>dayenu.</i>
If You had forgiven us for the spies' testimony,	<i>dayenu.</i>
If You had forgiven us for Korah's conspiracy,	<i>dayenu.</i>
If You had forgiven us for Ba'al Pe'or,	<i>dayenu.</i>
If You had forgiven us for turning to false gods,	<i>dayenu.</i>
If You had forgiven us for the atrocities of Benjamin,	<i>dayenu.</i>
If You had forgiven us for Jeroboam's rebellion,	<i>dayenu.</i>
If You had forgiven us for the altars of the high places,	<i>dayenu.</i>
If You had forgiven us for the abominations of Ahab,	<i>dayenu.</i>
If You had forgiven us for trusting in Egypt,	<i>dayenu.</i>
If You had forgiven us for trusting in Greece,	<i>dayenu.</i>
If You had forgiven us for baseless hatred,	<i>dayenu.</i>
If You had forgiven us for all	
all the sins and crimes and abuses	
that we sinned, committed, and abused,	<i>dayenu.</i>

For this one, so much complete forgiveness, multiplied, for the PLACE upon us! For You forgave us for all our crimes. For You are a merciful God who desires repentance, **God, Merciful and Compassionate, and Great in Kindness and Truth; Granting Kindness to Thousands, Bearing Crime and Abuse and Sin and Remitting** (Exodus 34:6-7).

There are three things that differ between this table and the table of the First *Pesah*, and these are they: the beet, the potato, one *matza*.

Lift the beet so all participants can see it:

In the place of the shankbone there is a beet (*seleq*). And why is this? For we are removed (*m'sullaqim*) from our land and our Holy House, and we pray that all of our sins are removed (*y'sullqu*) from our hearts. And may it be Your will, our God and God

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שְׁמִיץ הַסֵּלֶק הָאָדָם כְּדָם הוּא יִמְזַג בְּמִיץ
הַסֵּלֶק הַלְבָּן כְּשֵׁלֶג, וְרַב יַעֲבֹד צָעִיר:
אוֹחֵז תְּפוּחַ הָאֲדָמָה בְּיָדוֹ וּמְרָאָה אוֹתָהּ לְמַסְבִּיּוֹ:

• בְּמִקּוֹם בְּיָצָה וְגַם בְּמִקּוֹם כְּרָפֵס יֵשׁ תְּפוּחַ אֲדָמָה מְבֹשֵׁל: וְלָמָּה זֶה?
כִּי מִיָּם רוֹתְחִים מְחִזְקִים אֶת הַבִּיצָה וּמְרַכְכִּים אֶת תְּפוּחַ הָאֲדָמָה:
וַיְהִי רָצוֹן מִלְּפָנָיִךְ, אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁתִּרְכַּף אֶת לִבְנוֹ וְאֵל
תַּחֲזֶק, כְּדִי שֶׁנַּעֲשֶׂה תְּשׁוּבָה וְנִשׁוּבָה אֵלֶיךָ:
אוֹחֵז חֲתִיכָה אַחַת שֶׁלְּמִצָּה בְּיָדוֹ וּמְרָאָה אוֹתָהּ לְמַסְבִּיּוֹ:

• בְּמִקּוֹם שְׁלוּשָׁה מִצּוֹת, יֵשׁ מִצָּה אַחַת: וְלָמָּה זֶה? כִּי יֵשׁ יוֹם אֶחָד
לַעֲשׂוֹת אֶת הַפֶּסַח הַשְּׁנִי, וַיֵּשׂ אֱלֹהִים אֶחָד לְצוּרֵינוּ לְעֲשׂוֹתוֹ, וַיֵּשׂ תּוֹרָה
אַחַת שְׁבִיבָה כְּתוּבָה, וַיֵּשׂ עִם אֶחָד שֶׁעָלִינוּ לַעֲשׂוֹתוֹ: אֶחָד אֱלֹהֵינוּ, גְּדוֹל
אֲדוֹנֵינוּ, קְדוֹשׁ שְׁמוֹ:

יְכַסֶּה הַמִּצָּה וַיֵּאחֲזֵ הַכּוֹס בְּיָדוֹ וַיֹּאמֶר:

לְפִיכֶן אֲנַחְנוּ חַיִּבִּים לְהוֹדוֹת לְמִי שֶׁעָשָׂה לְאֲבוֹתֵינוּ וְלָנוּ אֶת-כָּל-הַנִּסִּים הָאֵלֹהִים:
הוֹצִיאָנוּ מִטַּמְאָה לְטַהֲרָה, וּמֵאֲבָדוֹת לְתַקְוָה, וּמֵעֲבָרָה לְמִצְוָה, וּמֵעוֹנוֹת
לְתְּשׁוּבָה, וּמֵאֲפֵלָה לְאוֹר גְּדוֹל, וּמִפַּחַד פֶּתַע לְאִמְץ כַּח: אֶתָּה מְחַלֵּת לָנוּ וּמְחַלֵּת
אֶת-אֲבוֹתֵינוּ, וְנָתַן לָנוּ הַלַּיְלָה הַזֶּה לְאָכֹל בּוֹ מִצָּה וּמְרוֹר שׁוֹב: וּבִכְוֹן, יֵהוּהוּ
אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, קָרַב פְּזוּרֵינוּ מִבֵּין הַגּוֹיִם, וּנְפִיּוֹצוֹתֵינוּ כְּנֶס מִיִּרְכַּתִּי
אֲרָץ! וְנִשׁוּבָה לְקִרְאָתְנוּ לְשָׁלוֹם, שְׂמֵחִים בְּבִנְיָן עִירָךְ וְשָׁשִׁים בְּעִבּוֹדְתֶךָ: וְנֹאכַל
שֵׁם מִן הַזְּבָחִים וּמִן הַפֶּסַחִים אֲשֶׁר יִגִּיעַ דָּמָם עַל קִיר מִזְבִּיחֶךָ לְרָצוֹן, וְנוֹדָה לְךָ
בְּשִׁיר חֲדָשׁ עַל גְּאֻלְתֵּנוּ וְעַל פְּדוּת נַפְשֵׁנוּ וְעַל מְחִילַתְנוּ הַשְּׁלִימָה: אֶתָּה גְּאֻל
יִשְׂרָאֵל, וְגֹאֲל יִשְׂרָאֵל, וַיִּגְאֹל יִשְׂרָאֵל, וְלֶךְ עָלִינוּ לְבָרֶךְ: חֲבֵרִים כָּל יִשְׂרָאֵל,
סִבְרִי! בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מִלְּךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרֵי הַגֶּפֶן:

שׁוֹתִים בְּהַסְבָּה וְאִינִם מְבָרְכִים בְּרִכָּה אַחֲרוֹנָה:

רְחִיצָה

נוֹטְלִים אֶת הַיָּדַיִם וּמְבָרְכִים:

of our ancestors, that the juice of this red-as-blood beet be mixed with the juice of this white-as-snow beet, and the latter will serve the former.

Lift the potato so all participants can see it:

In the place of the egg and also in the place of the *karpas* there is a boiled potato. And why is this? For boiling water hardens the egg, and softens the potato. And may it be Your will, our God and God of our ancestors, that You soften our hearts rather than harden them, so that we may do repentance and return to You.

Lift the one piece of matza so all participants can see it:

In the place of three *matzot*, there is one *matza*. And why is this? For there is one day to do the second *Pesah*, and there is one God to command us to do it, and there is one Torah in which it is written, and there is one people for whom it is upon us to do it. One is our God, great is our Master, holy is the Name.

Cover the matza and lift the cup and say:

Thus we must thank the One who did all these miracles for our ancestors and for us – the one who brought us from impurity to purity, and from slavery to hope, and from transgression to *mitzvah*, and from sins to repentance, and from darkness to great light, and from trembling fear to strong courage. You have forgiven us and forgiven our ancestors, and gave us this night on which to eat *matza* and bitter herbs again. And thus, CAUSE our God and God of our ancestors, draw us close, we scattered among the nations, and welcome us, we disseminated among the corners of the earth! And we will return to greet You in peace, happy in the building of Your city and rejoicing in Your work. And we will eat there of the sacrifices and the *Pesah* offerings from which blood will go upon the corners of Your altar as is willed, and we will thank you with a new song for our redemption and for the freedom of our souls and for our complete forgiveness. You redeemed Israel, and redeem Israel, and will redeem Israel, and to You we are to bless. My friends, all Israel, **Attention!**

**Blessed are You, CAUSE our God,
Sovereign of Eternity, Creator of the Vine-Fruit.**

Drink reclining and do not say the blessing after.

***Rahtzah* – Second Wash**

Wash hands and bless:.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל נְטִילַת יְדֵימָּ:

מוֹצֵיא וּמְצָה

ישח כל שלוש חתיכות מצה ביזו ואומר:

לא מצוה עלינו לאכול מצה היום: אך טוב לעשות כן, לזכר המקדש ולזכר הקרבן, וגם להזכירנו שהקדוש ברוך הוא רוצה בתשובה מעל משפט, והוא אוהב אותנו באהבת עולם מעולמי עולמים: כאמור — (תהלים קמה טז) פוֹתַח אֶת־יְדֵיךָ וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל־חַי רִצּוֹן: חֲבָרִים כָּל יִשְׂרָאֵל, סִבְרִי! בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַמוֹצֵיא לָחֶם מִן הָאָרֶץ:

זורים מלח על חתיכות הפצה, ומחלקים אותן מסביב לשלחן, ואוכלים:

מְרוֹר וְכוֹרֵךְ

כל אחד לוחם את ענה אחד שלחסה הרומית וגורף חרסת עליו ואומר:

לא מצוה עלינו לאכול מרורים היום: אך טוב לעשות כן, לזכר המקדש ולזכר הקרבן, וגם להזכירנו שהקדוש ברוך הוא עשה את המר ואת המתוק, ואלמלא טעם המר, איכה נטעם את המתוק?

שמים את החסה עם החרסת על חתיכת מצה ואומרים:

זָכַר לְמִקְדָּשׁ כְּהִלָּל: כֵּן עָשָׂה הַלֵּל בְּזַמַּן שֶׁבֵּית הַמִּקְדָּשׁ הָיָה קַיָּם: הָיָה כּוֹרֵךְ מְצָה וּמְרוֹר וְאוֹכֵל בְּיַחַד, לְקַיָּם מָה שֶׁנֶּאֱמַר — (במדבר ט יא) עַל־מִצּוֹת וּמְרוֹרִים יֹאכְלֵהוּ:
ואוכלים:

שְׁלַחַן עוֹרֵךְ!

אוכלים ושותים: אין שום חמץ בסעודה בעצמה: קטניות הן ממש מתרות:

Blessed are You, CAUSE our God, Sovereign of Eternity,
 who sanctified us with the *mitzvot*, and commanded us on
 raising the hands.

Motzi Matza – Unleavened Bread

Take all three pieces of matza in the hand and say:

It is not commanded upon us to eat *matza* today. But it is good to do so, to remember the Temple and to remember the Offering, and also to remind us that the Holy Blessed One desires repentance over judgement, and loves us with an eternal, eternal, eternal love. As it says, (Psalms 5:10) **Opening Your hand, and satisfying all life by will.** My friends, all Israel, Attention!

Blessed are You, CAUSE our God, Sovereign of Eternity,
 who brings forth bread from the earth.

Sprinkle salt over the pieces of matza and apportion them around the table, and eat.

Maror v'Khorekh – Bitter Herb and Sandwich

Everyone takes one leaf of romaine lettuce and scoops ḥarosef on it and says:

It is not commanded upon us to eat bitter herbs today. But it is good to do so, to remember the Temple and to remember the Offering, and also to remind us that the Holy Blessed One made the bitter and the sweet, and were it not for the bitter taste, how would we taste the sweetness?

Put the lettuce with the ḥarosef on a piece of matza and say:

To remember the Temple as did Hillel: Thus did Hillel in the time that the Temple stood: a sandwich of *matza* and bitter herbs, eaten together, to fulfill what is written – . (Numbers 9:10) **upon matzot and bitter herbs they will eat it.**

Eat.

Shulḥan Orekh! – Meal!

Eat and drink. There is no ḥametz in the meal itself. Legumes are permitted.

איו צפון. במקומו,

מוזג

מוזגים כוס שלישי, רק שלישי לגו, ואומרים:

כתוב בדברי נביא תקנתנו — (ישעיהו א יח) לכו־נא ונזכחה יאמר יהוה אם־יהיו
 חטאיכם כשנים כשֶׁלֶג ילבינו אם־יאדימו כתולע כצמר יהיו:
 כוסנו הראשונה היתה אדמה כוסנו השנייה היתה ממוגת:
 ועתה נמוזג את כוסנו האחרונה לבנה ויתהי זך כעיר משלגת:
 כזהורית על הפתח בימי המשכן וככל חטאתינו שעליהם מצטערים
 תטהר את לבנו מאדום ללבן מיום זה כפסח עד יום כפורים:

ברך

מברכים את ברכת המזון:

המזון — רבותי נברך!
 האוכלים — יהי שם יהוה מברך מעתה ועד־עולם: (תהלים קיג ב)
 המזון — יהי שם יהוה מברך מעתה ועד־עולם: (תהלים קיג ב)
 ברשות חברים כל ישראל
 נברך אלהינו שאכלנו משלו:
 האוכלים — ברוך אלהינו שאכלנו משלו ובטובו חיינו
 המזון — ברוך אלהינו שאכלנו משלו ובטובו חיינו
 האוכלים — ברוך הוא וברוך שמו:

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם, הזן את העולם פלו בטובו בחן
 בחסד וברחמים: הוא נתן לחם לכל־בשר כי לעולם חסדו: (תהלים קלו כה)
 ובטובו הגדול תמיד לא חסר לנו ואל יחסר לנו מזון לעולם ועד: בעבור
 שמו הגדול כי הוא אל זן ומפרנס לכל ומטיב לכל ומכין מזון לכל־
 בריותיו אשר ברא כאמור — (תהלים קמה טז) פותח את־ידך ומשביע לכל־
 תי רצון: ברוך אתה יהוה הזן את הכל:

There is no tsafon (afikoman). In its place:

Mozeq – Pouring

Pour the third cup, solely of white wine, and say:

It is written in the words of the prophet of our hope – (Isaiah 1:18) **Come, please, that we will understand, says the CAUSE. If your sins are as scarlet, like snow they will be whitened; if red like crimson, like wool they can be.**

Our first cup was red	our second cup was mixed.
And now we pour our last cup	white, be it pure like the snowy city.
Like the string on the Temple door,	and like all our sins that we regret.
Purify our hearts from red to white	from this day, like <i>Pesah</i> , to <i>Yom Kippur</i> .

Barekh – Blessing

Say the blessing after meals

Leader — My comrades, let us bless!

Eaters — **May the CAUSE's name be blessed forever and ever!** (Psalm 113:2)

Leader — **May the CAUSE's name be blessed forever and ever!** (Psalm 113:2)

With the permission of my friends, all Israel,
let us bless our God, the one from whom we ate

Eaters — Bless our God, from whom we ate, from whose goodness we live!

Leader— Bless our God, from whom we ate, from whose goodness we live!

Eaters— Blessed Be! Blessed be the Name!

Blessed are You, CAUSE our God, Sovereign of Eternity, who nourishes the entire world in goodness, in grace, in mercy, in compassion. The One (Psalm 136:25) **who gives bread to all flesh, for eternal is Divine kindness!** And in Your great goodness, forever, we have never lacked, nor will we ever lack nourishment forever and ever. For the sake of the Great Name, for God nourishes and provides for all and is good to all and prepares nourishment for all creatures that God created, as it is written – (Psalms 145:16) **Opening Your hand, and satisfying all life by will.** Blessed are You, CAUSE, Nourisher of everything.

נוֹדָה לָךְ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עַל שֶׁהִנְחַלְתָּ לְאַבֹּתֵינוּ אֶרֶץ חֲמֻדָּה טוֹבָה וְרַחֲבָה, וְעַל שֶׁהוֹצַאתָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, וּפְדִיתָנוּ מִבֵּית עַבְדִּים, וְעַל בְּרִיתְךָ שֶׁחֲתַמְתָּ בְּבִשְׂרָנוּ, וְעַל תּוֹרַתְךָ שֶׁלְּמַדְתָּנוּ, וְעַל חֻקֶּיךָ שֶׁהוֹדַעְתָּנוּ, וְעַל חַיִּים, חֵן וְחֶסֶד שֶׁחֻנַּנְתָּנוּ, וְעַל אֲכִילַת מָזוֹן שֶׁאַתָּה זֵן וּמְפַרְנֵס אוֹתָנוּ תָּמִיד, בְּכָל יוֹם וּבְכָל יֵת וּבְכָל שָׁעָה: וְעַל הַכֹּל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ וּמְבָרְכִים אוֹתְךָ, יִתְבָּרַךְ שְׁמֶךָ בְּפִי כָל חַי תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד: כְּפָתוּב — (דברים ח י) וְאָכַלְתָּ וְשָׂבַעְתָּ וּבֵרַכְתָּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ עַל־הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר נָתַן־לָךְ: בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה עַל הָאָרֶץ וְעַל הַמָּזוֹן:

רַחֵם יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עַל יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ וְעַל יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ וְעַל צִיּוֹן מְשֻׁכָּן כְּבוֹדְךָ וְעַל מַלְכוּת בֵּית דָּוִד מְשִׁיחֶךָ וְעַל הַבַּיִת הַגָּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ שֶׁנִּקְרָא שְׁמֶךָ עָלָיו: אֱלֹהֵינוּ, אָבִינוּ, רַעֲנוּ זִוְנָנוּ פְּרִנְסָנוּ וְכִלְכַּלְנוּ וְהַרְוִיחְנוּ, וְהַרְוֵנוּ לָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מְהֵרָה מִכָּל צָרוֹתֵינוּ: וְנָא אֵל תִּצְרִיכֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, לֹא לַיָּדַי מִתְּנַת בְּשֵׁר וְדָם וְלֹא לַיָּדַי הַלְוָאתֶם, כִּי אִם לַיָּדַי הַמְּלָאָה הַפְּתוּחָה הַקְּדוּשָׁה וְהַרְחֲבָה, שֶׁלֹּא נִבּוֹשׁ וְלֹא נִפְלֵם לְעוֹלָם וָעֶד: וּבְנֵה יְרוּשָׁלַיִם עִיר הַקְּדֹשׁ בְּמְהֵרָה בְּיָמֵינוּ: בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה בּוֹנֵה בְּרַחֲמֵינוּ יְרוּשָׁלַיִם: אָמֵן:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מְלֶכֶךְ הָעוֹלָם, הָאֵל אָבִינוּ מְלַכְנוּ אֲדִירָנוּ בּוֹרְאָנוּ גֹאֲלָנוּ יוֹצְרָנוּ קְדוֹשְׁנוּ, קְדוֹשׁ יַעֲקֹב, רוֹעֵנוּ, רוֹעֵה יִשְׂרָאֵל, הַמְּלֶכֶךְ הַטּוֹב וְהַמְּטִיב לְכָל, שֶׁבְּכָל יוֹם וְיוֹם הוּא הַטִּיב, הוּא מְטִיב, הוּא יֵיטִיב לָנוּ: הוּא גֹמְלָנוּ הוּא גּוֹמְלָנוּ הוּא יְגַמְלָנוּ לְעֵד, לְחַן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים, וּלְרוּחַ הַצְּלָה וְהַצְּלָחָה, בְּרַכָּה וְיִשׁוּעָה, נְחֵמָה פְּרִנְסָה וְכִלְכַּלָּה, וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם וְכָל טוֹב, וּמְכַל טוֹב לְעוֹלָם עַל יְחַסְרָנוּ:

- הַרְחֵמֵנוּ הוּא יְמַלּוֹךְ עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד:
- הַרְחֵמֵנוּ הוּא יִתְבָּרַךְ בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ:
- הַרְחֵמֵנוּ הוּא יִשְׁתַּבַּח לְדוֹר דּוֹרִים, וְיִתְפָּאֵר בְּנוֹ לְעֵד וּלְנֶצַח נְצָחִים, וְיִתְהַדָּר בְּנוֹ לְעֵד וּלְעוֹלָמֵי עוֹלָמִים:

We thank You, CAUSE our God, for You endowed our ancestors with a treasured land, good and wide, and for You brought us, CAUSE our God, from the land of Egypt, and freed us from the house of slavery, and for Your covenant that you sealed with us, and for Your Torah that you taught us, and for Your laws that You caused us to know, and for life, grace and mercy that You graced us with, and for eating nourishment that You nourish and provide us with always, every day at all times and at every hour. And for all this, CAUSE our God, we thank You and bless You, may Your name be blessed in the mouth of all life always forever and ever. As it is written – (Deuteronomy 8:10) **And you will eat and you will be sated and you will bless the CAUSE your God for the good land given to you.** Blessed are You, CAUSE, for the land and for the nourishment.

Please have compassion, CAUSE our God, on Israel Your people, and on Jerusalem Your city, and on Zion the dwelling-place of Your honor, and on the kingdom of David Your anointed one, and on the Great and Holy House upon which Your name was called. Or God, our Parent, our Friend, our Nourisher, our Provider, our Supporter, our Benefactor, benefit us, CAUSE our God, quickly, from all our trials. And please, do not cause us need, CAUSE our God, neither relying on the gifts nor loans of flesh and blood, but your hand, full, open, holy, and wide, that we be not ashamed or humiliated ever after. And build Jerusalem Your holy city, quickly, in our days. Blessed are You, CAUSE, mercifully building Jerusalem – *amen!*

Blessed are you, CAUSE our God, Sovereign of Eternity, God, our Parent, our Sovereign, our Great One, our Creator, our Redeemer, our Maker, our Holy One, the Holy One of Jacob, our Shepherd, Shepherd of Israel, the Good Sovereign, causing goodness to all, whom on every single day caused us good, causes us good, and will cause us good. The One rewarded us, rewards us, will reward us forever, to grace and to mercy and to compassion, and to ease and rescue and success, blessing and salvation, comfort and livelihood and support, and compassion and life and peace and all goodness, and from all goodness do not ever cause us to lack.

- O Merciful One, may You reign over us forever and ever.
- O Merciful One, may You be blessed in heaven and earth.
- O Merciful One, may You be praised in every generation of all generations, and may You alone be glorified by us in every victory of all victories, and may You alone be wondered at by us in every eternity of all eternities.

- הרחמן הוא יִפְרֵנֵסנוּ בְּכָבוֹד:
- הרחמן הוא יִשְׁבֹּר עֲלֵנוּ מֵעַל צוּאֲרָנוּ, וְהוּא יוֹלִיכֵנוּ קוֹמְמִיּוֹת לְאֲרָצֵנוּ:
- הרחמן הוא יִשְׁלַח לָנוּ בְּרָכָה מְרֻבָּה בְּבֵית הַזֶּה, וְעַל שְׁלַחַן זֶה שְׂאֻכְלָנוּ עֲלֵיו:
- הרחמן הוא יִשְׁלַח לָנוּ אֶת אֱלֹהֵינוּ הַנְּבִיא זְכוּר לְטוֹב, וַיְבַשֵּׁר לָנוּ בְּשׁוֹרֹת טוֹבוֹת יְשׁוּעוֹת וְנַחֲמוֹת:
- הרחמן הוא יִשְׁלַח לָנוּ אֶת שְׂרַח בֵּת אֲשֶׁר הָאִשָּׁה הַחֲכָמָה שְׁתַּלְמִדְנוּ בְּדַבְרֵי קְדוּשָׁה:
- הרחמן הוא יְבַרֵךְ אֶת כָּל הַמַּסְבִּין כָּאֵן, אוֹתָם וְאֶת בֵּיתָם וְאֶת זֶרְעָם וְאֶת כָּל אֲשֶׁר לָהֶם: אוֹתָנוּ וְאֶת כָּל אֲשֶׁר לָנוּ, כְּמוֹ שְׁנַתְּבָרְכוּ אֲבוֹתֵינוּ אֲבָרָהִם יִצְחָק וַיַּעֲקֹב בְּכָל מַכְּל כָּל — וְאֲמוֹתֵנוּ שָׂרָה רַבֵּקָה רַחֵל וְלֵאָה הַיְטִיב טֹב טוֹב — כֵּן יְבַרֵךְ אוֹתָנוּ כְּלָנוּ יַחַד בְּבָרָכָה שְׁלָמָה, וְנֹאמַר אָמֵן: בְּמָרוֹם יִלְמְדוּ עֲלֵיהֶם וְעֲלֵינוּ זְכוּת שְׁתֵּהא לְמִשְׁמֶרֶת שְׁלוֹם: וְנִשָּׂא בְּרָכָה מֵאֵת יְהוָה וְצַדִּיקָה מֵאֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, וְנִמְצָא חַן וְשִׂכָּל טוֹב בְּעֵינֵי אֱלֹהִים וְאָדָם:
- הרחמן הוא יְבַרֵךְ אֶת הָאָרֶץ הַזֹּאת וַיִּגַּן עָלֶיהָ בְּשָׁלוֹם:
- הרחמן הוא יְבַרֵךְ אֶת מְדִינַת יִשְׂרָאֵל שְׁתֵּהא רֵאשִׁית צְמִיחַת גְּאֻלְתָּנוּ:
- הרחמן הוא יִפְרֹשׂ סִכַּת שְׁלוֹם וְשְׁלוֹה בֵּין בְּנֵי יִשְׂמַעֵאל וּבֵין בְּנֵי יִצְחָק וְסִכַּת הַשְּׁקֵט וְבִטָּח בֵּין בְּנֵי עֵשָׂו וּבֵין בְּנֵי יַעֲקֹב:
- הרחמן הוא יִזְכֵּנוּ לִימוֹת הַמְּשִׁיחַ וְלַחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא:

מִגְדַּל יְשׁוּעוֹת מְלָכּוֹ וְעֵשָׂה חֶסֶד | לְמַשִּׁיחוֹ לְדָוִד וְלִזְרַעוֹ עַד-עוֹלָם: (תְּהִלִּים יח נא)
 עֵשָׂה שְׁלוֹם בְּמָרוֹמָיו, הוּא יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עֲלֵינוּ
 וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְעַל כָּל יוֹשְׁבֵי תֵבֵל וְאֲמָרוּ אָמֵן:
 יִרְאוּ אֶת-יְהוָה קְדוֹשׁוֹ כִּי-אֵין מַחְסוֹר לִירְאָיו:
 כְּפִירִים רָשׁוּ וְרַעֲבּוּ וְדַרְשׁוּ יְהוָה לֹא-יִחְסְרוּ כָּל-טוֹב: (תְּהִלִּים לד י-יא)

- O Merciful One, may You provide for us in honor.
- O Merciful One, may You shatter our yokes upon our necks, and bring us, standing tall, to our land.
- O Merciful One, may You send us manifold blessings in this house, and upon this table from upon which we ate.
- O Merciful One, may You send us Elijah the Prophet of blessed memory, and may he bring us good tidings of salvation and comfort.
- O Merciful One, may You send us Serah daughter of Asher, the wise woman, that she teach us words of holiness.
- O Merciful One, may You bless all who sit here, them and their homes and their descendants and all that is theirs, us and all that is ours, just as our forefathers Abraham, Isaac, and Jacob (in all, from all, all) – and our foremothers Sarah, Rebecca, Rachel, and Leah (doing good, goodness, good, good) – were blessed, thus may we be blessed, all of us together with a complete blessing, to which we say *amen*. May One on High will teach – for their sakes and ours – the merit that there be a guarded peace, and we gain blessing from the CAUSE and righteousness from the God of our Salvation, and we find grace and good sense in the eyes of God and of man.
- O Merciful One, may You bless this land, and guard it in peace.
- O Merciful One, may You bless the state of Israel, that it may be the first fruit of our redemption.
- O Merciful One, may You spread a shelter of peace and prosperity between the children of Ishmael and of Isaac, and a shelter of calm and trust between the children of Esau and of Jacob.
- O Merciful One, may You consider us worthy of the Messianic age, and the life of the next world.

Increasing salvations of God's king, doing kindness to God's anointed one, to David and his descendants forevermore. (Psalm 18:51)

May the Maker of Peace in on High make peace for us
and for all Israel and for all the world, to which we say *amen*.

**Be in awe of the CAUSE, holy ones,
for there is nothing lacking for those in awe.**

**Lions may be poor and may starve,
but those who seek out the CAUSE will not lack goodness.** (Psalm 34:10-11)

הוֹדוּ לַיהוָה כִּי־טוֹב כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ: (תהלים קיח א)

פִּוֹתַח אֶת־יְרֵכָךְ וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל־תִּי רָצוֹן: (תהלים קמה טז)

בְּרוּךְ הַגִּבּוֹר אֲשֶׁר יִבְטַח בִּיהוָה וַתִּהְיֶה יְהוָה מִבְּטַחוֹ: (ירמיהו יז ז)

גַּעַר | הָיִיתִי גַם־תִּקְנֹתִי וְלֹא־רָאִיתִי צַדִּיק נִעְזֵב וְזִרְעוֹ מִבְּקֶשׁ־לֶחֶם: (תהלים לז כה)

יְהוָה עֲזוּ לְעַמּוֹ יִתֵּן יְהוָה | יִבְרַךְ אֶת־עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם: (תהלים כט יא)

סְבִרִי! בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְרֵי הַגֶּפֶן:

שׁוֹתִים בְּהַסְבָּה וּמְגַרְכִים בְּרַכָּה אַחֲרוֹנָה:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם עַל הַגֶּפֶן וְעַל פְּרֵי הַגֶּפֶן עַל תְּנוּבַת הַשָּׂדֶה וְעַל אֶרֶץ חֲמֻדָּה טוֹבָה וּרְחֻבָּה שְׂרָצִית וְהַנְּחֻלָּתָ לְאֲבוֹתֵינוּ לְאֶכּוֹל מִפְּרִיָּהּ וּלְשַׁבֵּעַ מִטוֹבָה: רַחֵם נָא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עַל יִשְׂרָאֵל עַמּוֹךְ וְעַל יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ וְעַל צִיּוֹן מְשֻׁכֵן כְּבוֹדְךָ וְעַל מִזְבְּחֶךָ וְעַל הַיְכָלְךָ: וּבִנְהַי יְרוּשָׁלַיִם עִיר הַקֹּדֶשׁ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ וְהַעֲלֵנוּ לְתוֹכָהּ וְשִׁמְחֵנוּ בְּבִנְיָנָהּ וְנֹאכַל מִפְּרִיָּהּ וְנִשְׁבַּע מִטוֹבָהּ וְנִבְרַכְךָ עָלֶיהָ בְּקֹדֶשׁ וּבְטַהֲרָה: כִּי אַתָּה יְהוָה טוֹב וּמְטִיב לְכָל וְנוֹדֵה לְךָ עַל הָאֶרֶץ וְעַל פְּרֵי הַגֶּפֶן:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה עַל הָאֶרֶץ וְעַל פְּרֵי הַגֶּפֶן:

**Give thanks to the CAUSE who is good,
for eternal is Divine kindness!** (Psalm 136:1)

Opening Your hand,

And satisfying all life by will. (Psalm 145:16)

**Blessed is the man who trusts in the CAUSE,
for whom the CAUSE alone is trusted.** (Jeremiah 17:7)

I was young, and then I aged,

**and I never looked on as the righteous was forsaken,
or their children were begging for bread.** (Psalm 37:25)

**The CAUSE gives strength to the people,
the CAUSE blesses the people with peace.** (Psalm 29:11)

**Attention! Blessed are You, CAUSE our God,
Sovereign of Eternity, Creator of the Vine-Fruit.**

Drink, reclining, and say the blessing after.

Blessed are You, CAUSE our God, Sovereign of Eternity, for the vine and for the vine's fruit, for the field's produce and for the treasured land, good and wide, that You willed and endowed our ancestors to eat of its fruit and be sated from its goodness. Please have compassion, CAUSE our God, on Israel Your people, and on Jerusalem Your city, and on Zion the dwelling-place of Your honor, and on Your altar and on Your palace. And built Jerusalem Your holy city quickly in our days, and bring us up to its midst and cause us to rejoice in its building, and we will eat of its fruit and be sated in its goodness and bless You over it in holiness and purity. For You, CAUSE, are good and do good, and we thank You for the land and the vine's fruit.

Blessed are You, CAUSE, for the fruit and for the vine's fruit.

איו הלל. במקומו:

תהלות

(תהלים קלה)

הִלְלוּ יְהוָה	הִלְלוּ אֶת־שֵׁם יְהוָה
הִלְלוּ עַבְדֵי יְהוָה:	שְׁעֵמֲדִים בְּבֵית יְהוָה
בְּחַצְרוֹת בַּיִת אֱלֹהֵינוּ:	הִלְלוּ־יְהוָה כִּי־טוֹב יְהוָה
זָמְרוּ לְשִׁמּוֹ כִּי נָעִים:	כִּי־יַעֲקֹב בָּחַר לֹו יְהוָה
יִשְׂרָאֵל לְסִגְלָתוֹ:	כִּי אֲנִי יָדַעְתִּי כִּי־גָדוֹל יְהוָה
וְאֲדַנְּיָנוּ מִכָּל־אֱלֹהִים:	כָּל אֲשֶׁר־חָפֵץ יְהוָה עָשָׂה
בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ בַּיָּמִים וְכָל־תְּהוֹמוֹת:	מַעֲלָה נִשְׂאִים מִקַּצֵּה הָאָרֶץ
בְּרָקִים לְמַטֵּר עָשָׂה	מוֹצֵא־רוּחַ מֵאוֹצְרוֹתָיו:
שֶׁהִכָּה בְכוֹרֵי מִצְרַיִם	מֵאָדָם עַד־בְּהֵמָה:
שָׁלַח אוֹתָת וּמִפְתִּים	בְּתוֹכְכֵי מִצְרַיִם
בַּפָּרְעָה וּבְכָל־עַבְדָּיו:	שֶׁהִכָּה גּוֹיִם רַבִּים
וְהִרְג מְלָכִים עֲצוּמִים:	לְסִיחֹון מִלֶּדֶת הָאֲמֹרִי וְלַעֲוֹג מִלֶּדֶת הַבְּשָׁן
וְלִכְלֹל מִמְּלָכוֹת כְּנָעַן:	וְנָתַן אֲרָצָם נַחֲלָה
נָחֲלָה לְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ:	יְהוָה שִׁמְנֶה לְעוֹלָם
יְהוָה זָכָרָה לְדֹר־נֹדֵד:	כִּי־יִדְרִין יְהוָה עַמּוֹ
וְעַל־עַבְדָּיו יִתְנַחֵם:	עַצְבֵי הַגּוֹיִם כִּסֹּף וְזָהַב
מַעֲשֵׂה יְהוָה אֲדָם:	כִּהְיָה לָהֶם וְלֹא יִדְבְּרוּ
עֵינַיִם לָהֶם וְלֹא יִרְאוּ:	אֲזַנַיִם לָהֶם וְלֹא יִאֲזִינוּ
אֵף אֵין־יִשְׁרָרוּחַ בְּפִיהֶם:	כַּמוֹהֶם יִהְיוּ עֲשִׂיהֶם
כָּל אֲשֶׁר־בִּטַּח בָּהֶם:	בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּרָכוּ אֶת־יְהוָה
בֵּית אֶהֱרֹן בְּרָכוּ אֶת־יְהוָה:	בֵּית הַלְוִי בְרָכוּ אֶת־יְהוָה
יִרְאִי יְהוָה בְּרָכוּ אֶת־יְהוָה:	בְּרוּךְ יְהוָה מִצִּיּוֹן
שֶׁכֵּן יְרוּשָׁלַם	הִלְלוּ־יְהוָה:

There is no hallel. In its place:

T'hilot – Praises

(Psalm 135)

<p>Praise the name of the CAUSE, standing in the house of the CAUSE, Praise the SOURCE, sing to the Name For the CAUSE chose Jacob, For I know our Master All the CAUSE desires is done, in the seas Makes vapor rise God makes lightning for the rain, Who struck down from human Sending signs and wonders upon Pharaoh Who struck down many nations, Sihon the king of the Amorites, and all the petty fiefdoms And gave their land an endowment O CAUSE, Your Name is eternal, For the CAUSE judges the people, The nations' idols the work They have a mouth and speak not, They have ears and hear not, Like them will be their makers, House of Israel, House of Aaron, House of Levi, those in awe of the CAUSE, Bless the CAUSE from Zion, Praise the SOURCE!</p>	<p>Praise the SOURCE! praise, servants of the CAUSE, in the courts of the house of our God. the CAUSE is good, for it is pleasant. Israel as a dear possession. that the CAUSE is great, over all divinities. in heaven and in earth, and the depths. from the earth's ends releasing the wind from its vaults. the firstborn of Egypt, to animal. in the midst of Egypt, and upon all his servants and killed powerful kings. and Og the king of Bashan, of Canaan. as an endowment, to Israel God's people. CAUSE, Your title for all generations. and comforts God's servants. are silver and gold, of human hands. they have eyes and see not. they have a nose and breathe not. all who trust in them. bless the CAUSE, bless the CAUSE, bless the CAUSE, bless the CAUSE. dwelling in Jerusalem,</p>
---	---

(תהלים קמט)

שִׁירוּ לַיהוָה שִׁיר חֲדָשׁ
 יִשְׂמַח יִשְׂרָאֵל בְּעֲשָׂיו
 יְהַלְלוּ שְׁמוֹ בְּמַחֲוֹל
 כִּי־רוֹצֵחַ יְהוָה בְּעַמּוֹ
 יַעֲלֶזּוּ חֲסִידָיִם בְּכָבוֹד
 רוֹמְמוֹת אֵל בְּגוֹרוֹנָם
 לַעֲשׂוֹת נִקְמָה בַּגּוֹיִם
 לְאֶסֶר מַלְכֵיהֶם בְּזִקִּים
 לַעֲשׂוֹת בָּהֶם | מִשְׁפָּט כָּתוּב
 הַלְלוּ־יְהוָה:

הַלְלוּ יְהוָה |
 אֲתַהַלְתּוּ בִקְהֵל חֲסִידָיִם:
 בְּנִי־צִיּוֹן יִגִּילוּ בְּמִלְכָם:
 בְּתֹרֶף וְכִבוֹד יִזְמְרוּ־לוֹ:
 יִפְאָר עַנּוּיִם בִּישׁוּעָה:
 יִרְנְנוּ עַל־מִשְׁכַּבֹּתָם:
 וְחָרַב פִּיפְיוֹת בְּיָדָם:
 אֲתוֹכַחוּת בַּלְאָמִים:
 וְנִכְבְּדִיהֶם בְּכַבְּלֵי בְרִזָּל:
 הַדָּר הוּא לְכָל־חֲסִידָיו

(תהלים קנ)

הַלְלוּ־אֵל בְּקֹדֶשׁוֹ
 הַלְלוּ־הוּ בְּגִבוֹרֹתָיו
 הַלְלוּ־הוּ בְּתִקְוַת שׁוֹפָר
 הַלְלוּ־הוּ בְּתֹרֶף וּמַחֲוֹל
 הַלְלוּ־הוּ בְּצִלְצְלֵי־שָׁמַע
 כָּל הַנְּשָׁמָה תִתְהַלֵּל יְהוָה
 כָּל הַנְּשָׁמָה תִתְהַלֵּל יְהוָה

הַלְלוּ יְהוָה |
 הַלְלוּ־הוּ בְּרִקְיעַ עֲזָו:
 הַלְלוּ־הוּ בְּרִב גְּדָלוֹ:
 הַלְלוּ־הוּ בְּנִבְל וְכִבוֹד:
 הַלְלוּ־הוּ בְּמַנִּים וְעַגְב:
 הַלְלוּ־הוּ בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה:
 הַלְלוּ־יְהוָה:
 הַלְלוּ־יְהוָה:

בְּרוּךְ יְהוָה לְעוֹלָם

בְּרוּךְ יְהוָה | מִצִּיּוֹן

הַלְלוּ־יְהוָה: (תהלים קלח כא)

בְּרוּךְ | יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
 וּבְרוּךְ | שֵׁם כְּבוֹדוֹ לְעוֹלָם
 אָמֵן | וְאָמֵן: (תהלים עב יח-יט)

אָמֵן | וְאָמֵן: (תהלים פט נג)

שִׁבְן יְרוּשָׁלַם

עֲשֵׂה נִפְלְאוֹת לְבָדוּ:
 וַיִּמְלֵא כְבוֹדוֹ אֶת־כָּל הָאָרֶץ

(Psalm 149)

**Sing to the SOURCE a new song,
 Let Israel delight in divine works,
 They'll praise the Name with dance,
 For the SOURCE desires the People,
 The faithful exult with honor,
 Shouts of God in their throats,
 To do vengeance on the nations,
 to bind their kings with shackles,
 To perform upon them
 this is the glory of
 Praise the SOURCE!**

**Praise the SOURCE!
 Divine praises in the faithful community.
 children of Zion rejoice in their Sovereign!
 with drum and lyre sing to it.
 adorning the humble with victory.
 sing out upon their beds,
 and a double-edged sword in their hands.
 reproof upon the countries.
 their nobles with iron chains.
 written judgement,
 all the faithful.**

(Psalm 150)

**Praise the CAUSE in holiness,
 Praise God in acts of glory,
 Praise God with blast of the shofar,
 Praise God with drum and dance,
 Praise God with cymbals sounding,
 Let all with breath praise the SOURCE,
 Let all with breath praise the SOURCE,**

**Praise the SOURCE!
 praise God in the firmament.
 praise God for manifold greatness.
 praise God with lute and lyre,
 praise God with harp and pipe.
 praise God with cymbals resounding.
 praise the SOURCE!
 praise the SOURCE!**

**Bless the CAUSE forever,
 Bless the CAUSE from Zion,
 Praise the SOURCE! (Psalm 135:21)**

***amen* and *amen!* (Psalm 89:53)
 dwelling in Jerusalem,**

**Bless the CAUSE God,
 who does great works alone,
 may God's honor fill all the world,**

**God of Israel,
 and bless the honorable name forever
amen and *amen!* (Psalm 72:18–19)**

נְרָצָה

חֶסֶל סְדוּר פֶּסַח עוֹד פַּעַם שְׁנִיָּה
 וְאִם חֵס וְחִלִּילָה הִיְתָה בְּעֵינָה
 זָךְ שׁוֹכֵן מְרוֹמִים
 וְאֶת חֲגִיגוֹתֵינוּ וְעוֹלוֹת וּשְׁלָמִים
 בְּלִיל זֶה עָשִׂינוּ כְּלִילָה הַהִיא:
 אֲנֵא אֵל תְּחַשְׁבָּה כְּלִקוּיָהּ:
 תַּעֲלָנוּ מִתּוֹךְ הָעַמִּים:
 נַחְגְּגֵם לְעוֹלָמֵי עוֹלָמִים:

לְשָׁנָה הַבָּאָה בִּירוּשָׁלַיִם:

יוֹם זֶה לְכֹל דּוֹרוֹת בְּחֻדְשׁ זִיו וְאוֹר!
 יַחַד כְּחֵג שְׁנֵי בְשָׁבִיל אֶפְשָׁר לְזָכוֹר!
 צְדִיקֵי הָאֲנָשִׁים טָמְאוּ בְשָׁבִיל נְבוֹן:
 צָפוּ כָּל עֲצֻמוֹתָיו כִּי אַתֶּם פָּקַד לְטָמוֹן:
 צָרְפוּ אַחַר חֲצוֹת, אֲדָּ יֵשׁ לָהֶם רְצוֹן:
 צָדֵק בְּעֵינֵיהֶם אֶת חָג לֵאל לְשִׁמּוֹר!
 יוֹם זֶה לְכֹל דּוֹרוֹת בְּחֻדְשׁ זִיו וְאוֹר!
 יַחַד כְּחֵג שְׁנֵי בְשָׁבִיל אֶפְשָׁר לְזָכוֹר!
 חֲנוּן בְּרַב חֶסֶדוֹ יַעַד לָהֶם מֵעַד:
 חֲגִיגָה לְכֹל הִיא טָמְא לְהוֹעֵד:
 חוֹזֵר אִם בְּרַחוּק כָּל אִישׁ יַעֲיֵד בְּעַד:
 חוֹק לְעֵלָם וְעַד, מִכְּרַת אֵל יִפְטֹר!
 יוֹם זֶה לְכֹל דּוֹרוֹת בְּחֻדְשׁ זִיו וְאוֹר!
 יַחַד כְּחֵג שְׁנֵי בְשָׁבִיל אֶפְשָׁר לְזָכוֹר!
 קָרַב הַיּוֹם הַהוּא, בְּאֶרֶץ קִדְשָׁךְ:
 קָרַבְנֶךָ יִקְרַב בְּמַעֲמָדֶךָ:
 קָרָא לְאִישׁ אָמַר עֲמֻדוֹ וְאֲשַׁמְעֶה
 דְּבַר אֵל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְאָמַר
 יוֹם זֶה לְכֹל דּוֹרוֹת בְּחֻדְשׁ זִיו וְאוֹר!
 יַחַד כְּחֵג שְׁנֵי בְשָׁבִיל אֶפְשָׁר לְזָכוֹר!

Nirtsah – Acceptable

Finished is the *Pesah Seder* a second time; tonight we did like the night that was.
 If – God forbid – there was a problem, please, do not consider it defective.
 Pure One, who dwells on High, Bring us up from the peoples' midst,
 and our festival, whole, and peace offerings we will celebrate forever and ever!

Next year in Jerusalem!

This day for all generations, in the month of shining light
 Designated for a second festival so it can be remembered.

The righteous of the people were impure for the sake of the intelligent one
 (As all his bones floated up, since with them he swore to be buried)
 They were purified after midnight, but they still have a desire –
 Righteous in their eyes to observe the festival of God!

This day for all generations, in the month of shining light
 Designated for a second festival so it can be remembered.

The Merciful, in great kindness, set for them a time
 A small festival, for all who were impure, to be designated
 Returning, if far away, every man will testify as a witness
 A law forever and ever, from being cut off God will exempt!

This day for all generations, in the month of shining light
 Designated for a second festival so it can be remembered.

It draws near, that day, in the land of Your holiness,
 Your offering we will offer, in Your presence!
 Who called to the man that said, “Stand, and let me listen” –
 “Speak to the children of Israel and say...”

This day for all generations, in the month of shining light
 Designated for a second festival so it can be remembered.